

NAŠA MOČ

GLASILO SLOVENSKEGA DELAVSTVA.

Izhaja vsak petek.

Uredništvo
upravnništvo
Kopitarjeva
ulica šte. 6.

Naročnina znaša:

celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . „ 2.—
četrtna . . . „ 1.—
Posamezna št. „ 0.10

Št. 37.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1911.

Leto VI.

Kje je kaj moštva?

Socialnodemokratske stranke v Avstriji ni več. Že nekaj let ni bilo strankiniga shoda. In zdaj pišejo že očitno nemški socialni demokratje, da je sploh nemogoč. V prejšnji državni zbornici so imeli socialni demokratje pač več klubov; toda ti so bili združeni v posebno zvezo, ki je sklepala, kako se bo delala politika. Zdaj tudi zveze ni več: Nemci so zase, Čehi zase, Poljaki, Lah in Rusini tudi zase. Zdaj zvemo zanimive reči od pred. Nemški socialni demokratje se javno kregajo, da že prejšnja zveza ni mogla nikamor, ker so prišli Čehi že z določenimi sklepi, in se niso dali nikoli pregovoriti ali preglasovati. Že v prejšnji zbornici so se vsled tega videle in slišale čudne reči, da je namreč en socialni demokrat proti drugemu govoril in da so večkrat pri glasovanju Čehi drugače glasovali kot Nemci.

Ob volitvah je šlo še to narazen, kar se je prej na videz skupaj držalo. V mnogih okrajih sta kandidirala po dva socialna demokrata, drug proti drugemu in sama, pa njuni pristaši so se rokatili med seboj, da je bilo veselje. Zdaj se kregajo in trgajo naprej. Najpomembnejši dogodek je ta-le: Češki socialni demokratje hočejo pridobiti na svojo plat češke sodruge na Dunaju in jih odtrgati od nemške komande.

Tolajajo očito, naravnost, brez ovinkov. Pred dobrim tednom so imeli češki socialnodemokratski poslanci štiri shode na Dunaju, in sicer v okrajih, kjer so izbrani voditelji nekdanje socialnodemokratske stranke: V Favoritih sta izvoljena dr. Adler in Reumann, v Floridsdorfu Seitz, v Brigittenau dr. Ellenbogen in v Hernalsu Volkert. Kar teh so se lotili. Pri shodih je prišlo do spopadov; pristaši nemških voditeljev so hoteli z ropotom in muziko motiti shode, pa so jih samostojni češki sodrugi po vseh pravih ven vrgli. V govorih so letale hude bombe na nemško plat. Poslanec Tušar je rekel, da so tisti sodrugi, ki še drže z dunajskimi Nemci, gobova bolezen na telesu avstrijskega delavstva, in da se ž njimi sploh skupaj postopati ne more. Poslanec Jirasek je imenoval socialistične

Čehi, ki drže z Nemci — odpadnike in škodljivce delavstva. Poslanec Bechyně je trdil, da dunajsko vodstvo zastruplja delavsko gibanje. Poslanec Němec je poudarjal, da nemški socialni demokratje čeških nimajo radi, da se jih pa boje.

Ta reč pojde še naprej in bo še vedno bolj razbila edinost med socialnodemokratskim proletariatom. Moralo je pravzaprav priti do tega, Nemški socialni demokratje so pač vedno poudarjali, da so mednarodni, da narodnost pri njih nič ne pomeni, v resnici so bili pa Nemci od pete do temena. Slovenskega delavca niso pustili kvišku, kjer so imeli kako veljavo. Od Čeha, Slovenca in sploh Nenemca so zahtevali, da naj se lepo ponemči, ko pride v kak kraj, kjer so Nemci v večini. Sami se pa seveda niso tega držali v slovanskih krajih, marveč so zahtevali zase takoj vse pravice: v šoli in v uradih. Potemtakem bi Čeh ne smel ostati Čeh na Dunaju, v Ljubljani pa seveda mora Nemec dobiti vse, kar želi. Zato pa tudi vidimo, da so po dunajski komandi štajerski in koroški socialni demokratje vedno potegnili s sovražniki naših najprostejših pravic. Še na misel ni prišlo nobenemu socialnemu demokratu na Koroškem, da bi se potegnil za to, da bi slovenski otroci v slovenskem delu Koroškega imeli slovensko šolo. Pač se je pa socialni demokrat Lukas v prejšnji zbornici surovo norčeval iz tega, da Slovenci v Celovcu zahtevajo na kolodvoru v slovenščini vožne listke.

Češki sodrugi tudi ne morejo trpeti prehudega judovskega vpliva na Dunaju. Ne more se jim sicer reči, da bi bili antisemitje, toda za jude se vendar ne vlečejo tako, kakor dunajski. Če le zineš vpričo socialnega demokrata, ki je po dunajsko cimentiran, brž se razburi in začne bljuvati ogenj in žveplo proti antisemitom. Tega pri Čehih ni.

Glavna reč je pa denar. Tega ne zapajo češki sodrugi Nemcem. Nemški voditelji bi vse pozabili, samo da bi strokovna društva s Češkega kakor nekdanj, lepo pošiljala svoje groše v veliko dunajsko kaso. Dunajsko gospodarstvo je pa Čehom precej predrago in mnogo premalo zanesljivo, da

bi še hodili za ofrom nekaterim nemškim poglavarjem v korist. Čehi so odkritosrčni, odločni in ne poznajo judovskih zvijač. Kar mislijo, povedo, tembolj če so socialni demokratje. Zato jim z nemškimi ne gre skupaj in jim tudi nikoli več ne bo šlo.

Kaj to pomenja, bomo pojasnili podrobno v svojem listu in že naprej priporočamo, naj naši prijatelji pazljivo preberejo naše članke. Že danes pa vprašamo: Kje ima pa kaj samostojnosti tista pest petelinčkov, ki se imenujejo slovenski socialni demokratje, ko je treba braniti najbolj zatiranega, od nemških sodrugov tolikrat izdanega slovenskega delavca?

Velesleparji.

Socialni demokrati čedaljebolj odkrivajo svojo nelepo naravo. Koristno je, če jim korak za korakom sledimo in osvetlujemo njihovo hinavščino, lažnjivost in sleparske nagone.

Kaj so sodrugi pred letošnjimi državnoborskiimi volitvami v svojem dnevniku pisali? Pisali so, da se gre za velike ljudske potrebe. Ljudstvo strada, potrebuje kruha, socialna demokracija mu ga bo preskrbela. Potem so dejali, da je treba delavcem preskrbeti za starost in onemoglost, postava se mora torej takoj skleniti, socialni demokrati bodo to z vsemi silami zahtevali. Nadalje so rekli, da se bo pri preosnovi meščanskega in kazenskega zakonika poizkušalo delavstvo oškodovati, to bo socialna demokracija preprečila. Uvesti se mislijo novi davki, so nadalje gromeli, temu se bo socialna demokracija v bran postavila.

Taka nebesa so sodrugi pred volitvami obetali in tisti zapeljani delavci, ki so to verjeli, so lahko po pravici pričakovali, da se bodo socialni demokrati tega dela resno lotili.

A mesto tega?

Mesto tega so rdeči voditelji prvo priliko v parlamentu porabili zgolj v to, da vprizorijo ničvredno, nedostojno in slepivo komedijo glede na draginjsko vprašanje. Socialnodemokratski voditelji so dobro vedeli in dobro vedo, da zoper draginjo ni

V decemberski noči.

Slika iz pijančevega življenja. Spisal Janko Jankovič.

Pozno zvečer sem se vračal od prijatelja. Mrzla decemberska noč je objemala svet. Na nebu so brlele zvezde in se ozirale na zemljo liki blede obrazi nedolžnih otrok. Mesečev srp se je vozil po nebu in nejasna mesečina je trepetala po zapuščenih brdih. Nalaho je brila mrzla burja od severa; njeni hladni dihi so poljubljali gola hrastova debla. Zašumelo je po vrhovih, sklonile so se šibke veje in stresle. Stisnil sem se v suknjo in zavihal ovratnik.

V dolini je ždela kopica hiš poleg majhnega potoka, ki je valil svojo kristalno vodico po ozki strugi med nizkimi grički v naročje kalni Vipavi. Siv dim se je dvigal nad rdečimi strehami; v velikih kolobarjih je krožil po zraku. Pripihala je burja, se zagnala vanj burno in strastno, kot bi ga hotela objeti. Švignile so debelejšje plasti visoko kvišku in se razredčile. In zazdelo se je, da plava nekaj nevidnega po zraku. Iz oledenelih oken so pa migljale prijazno brleče lučke.

Zamolklo je zalajal v vasi pes, pozen potnik je morda prispel na dvorišče, potrkal na vrata in prosil prenočišča. Daljni hribi so odsevali od lahne mesečine in rjavkasta prst ter gola drevesa so mi vzbujala neprijeten, včasih skoro otožen čut. Tam v daljavi so zamirale luči, le temen odsev redkih oblakov, ki so se podili po nebu, je trepetal v počasnih valovih vrtinčaste Vipavice.

Po dolini je nekdo peljal težak voz, vpil nad konji ter zdajz zdaj počil z bičem, da je odmevalo od strmega Nanosa do kamenitega pobočja sivkastega Čavna in Kovka.

Stopal sem počasi in previdno po slabi poti. Na vsako stopinjo sem moral paziti, da mi ni zdrsnilo.

Zanimiva je taka pot. Greš počasi med grmovjem, paziš na vsako stopinjo in prisluškuješ čarobnim glasovom skrivnostne narave. Navadiš se na to in zamisliš, da sam ne veš kdaj. Misliš dolgo in vztrajno. Ako te vzbudi iz sanjarij pasje lajanje ali nenadni pok biča ali hipni, burni piš cvileče burje, se ti zdi, da si se vzbudil iz prijetnih sanj, ki jih pozabiš v trenutku.

Tako sem dospel zatopljen v svoje misli na stričev dom, kjer sem bil na počitnicah.

»Dober večer!«

V kotu pri štedilniku je sedela čudna postava dimnikarja Jake. Poznal sem ga iz mlada. Ko sem še letal v srajci okrog voglov, me je mati strašila: »Le čakaj, Jaka te bo, če ne boš ubogal!« Niti samih ciganov se nisem tako bal kot dimnikarja z umazanimi hlačami in raztrganimi opankami.

»Dober večer, Jaka! Ali me še kaj poznate?« sem ga pozdravil še enkrat in mu pomolil desnico.

Zravnal je pokonci krepko postavo, me pogledal s svojimi krvavimi očmi in govoril slovesno kot star izurjen pridigar na božji poti:

»Ali si ti kristjan ali Turek? Krščanski pozdrav se glasi: Hvaljen bodi Jezus Kristus!«

Opotekel se je in zadel ob triletnega Jožka, ki se je igral na tleh. Otrok je zajokal, Jaka se je prestrašil in odskočil vstran.

»Sirnik, kaj pa delate?« je zarohnel nad njim stric, ki je sedel pri mizi in luščil s sinom turščico.

»Otroka nam pohodite, potem vas bodo orožniki vklenili,« ga je dražil že odrasli bratranec Tone.

nobenega čarovnega sredstva, ki bi jo moglo v enem dnevu odpraviti in da se s kričanjem najmenj v tem vprašanju doseže. Delali so se pa tako, kakor da bi oni vedeli za pripomoček zoper draginjo: argentinsko meso in odprtje mej za neomejen uvoz živine. Vsak pa ve in tudi socialnodemokratski voditelji vedo, da argentinsko meso producirajo veleoderuhi v Ameriki, katerih paša in vzreja živine nič ne stane, pastirji pa tudi ne, ker jih držijo kakor pse. Kdor je domače meso, saj domačega živinorejca podpira, kdor pa je argentinsko, podpira največje izsesovalce delavskega ljudstva, ameriške milijonarje. Nadalje vsak ve in tudi socialnodemokratski voditelji dobro vedo, da bi cene argentinskega mesa postajale vedno višje, kolikorbolj bi začelo primanjkovati domačega mesa, ker bi kmet živinorejci spričo take konkurence moral opustiti. Ko bi ameriško meso samo zavladalo na našem trgu, bi ga plačali zopet tako drago kakor smo svoje in kmalu še dražje. Vsak ve in tudi socialnodemokratski voditelji dobro vedo, da bi imelo to za posledico, da bi naš kmet domačo zemljo zapustil in se še bolj izseljeval v Ameriko. Tam bi postal delavec, delavstvo bi se silno pomnožilo in kapitalisti bi še bolj poceni delavske moči dobili ter bi potem ceneje proizvajali, konsumente pa še bolj drli. Kmet in delavec, oba bi bila reveža, mizerija bi bila še hujša, kaj imamo od tega? Seveda je to socijem čisto prav, ker oni to hočejo, da bi bila beda vedno večja, ljudje zmirej bolj nezadovoljni, kapitalizem pa vedno bolj krut, ker le tako more rdeča setev iti v klasje in le tako je mogoče, da se še vedno dobe taki kozli, da svoj trdo zasluženi dobiček nosijo obersodrugom v mavho. Ampak, če kdo na eni strani pravi, da bo delavec in kmet in sploh vsak boljše na svetu izhajal, na drugi strani pa dela v korist velekapitala, ta je hinavec in slepar in nič drugega. Tepec, kdor res verjame, da bo zavoljo argentinskega mesa se res draginja zmanjšala! Podjetniki si bodo kmalu izmislili, da je za tako meso treba veliko bark, hladilnic, vozov, posebnih prodajaln in tako dalje, bodo investirali za to milijone, plačal bo pa revež! Pod pretvezo, da je meso bolj poceni, bodo pa druge reči dražili, sladkor, moko, obleko in druge izdelke. In bodo tudi rekli, da je treba delavce dražje plačati in tako dalje. Zato je lopov, kdor ljudstvu oči maže in na ta način odpravo draginje obeta. Nič drugega bi tak ne zaslužil, kakor da se ga na prvo drevo obesi.

Takrat pa, kadar gre za stvari, ki bi res bile v korist delavskemu ljudstvu, se sociji lepo potuhnejo. Recite, ljudje božji, ali ni vprašanje starostnega zavarovanja važnejše od argentinskega mesa? Starostno zavarovanje je nekaj, česar bo vsak delavec deležen, kar bo do smrti vžival, kar bodo vživali vsi zanamci, kar zasigura delavcu neko gotovost eksistence, ne da bi mu mogla kakršnakoli kriza kaj vzeti, dočim je uvoz tujega mesa nekaj, o čemer nobeden danes gotovo ne ve, kakšen uspeh bo imelo in če bo držalo. Socialni demokratji dobro vedo, da se bo parlament s tem v najkrajšem času bavil, vedo, da mislijo bogatini zakon poslabšati, a molčijo, mol-

čijo in še enkrat molčijo. Seveda sodrugi zavidajo ljudstvu tisto preskrbo, ker si mislijo, kakor hitro se bo ljudem boljše godilo, bodo nam fige pokazali.

Lumparstvo socialnih demokratov se pa najbolj v tem kaže, da zdaj namesto da bi se delavskih socialnih reform lotili, kričijo na boj zoper cerkev in duhovščino. Ali je to kaj važno za delavstvo? Kaj pa hočejo duhovniki delavcem? Cerkev in duhovščina skrbi za premnoge delavske otroke in sirote, hrani premnogo revežev, zdravi in oskrbuje bolnike in daje velikim zaslužka. Ali naj se zato začne boj zoper njo? Morebiti pa so razporoka, brezverska šola in oropanje cerkvenega premoženja take dobrote za delavstvo? Delavec si ne želi razporoke, on je vesel, da ima srečno in trdno družinsko življenje, verno zakonsko družico in pridne otroke. Če se pa cerkve oropajo, vemo, da delavstvo od tega ne bo niti helerja imelo. Na Francoskem so cerkve oropali in samostane pokradli, denar so pa advokati in bogataši v žep vtaknili, delavstvo pa gara naprej kakor je.

Socialna demokracija je torej v najnovejšem času bolj kot kdaj pokazala, da je sleparski stvor, ki pa ne bo imel obstanka. Že danes ni več edinstvi v socialni demokraciji in prišel bo kmalu čas, ko se bo potrdila stara resnica, da se stavba, ki je na laži zgrajena, mora prejalislej podreti.

Dopisi.

Iz Tržiča. Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze za Tržič je imela v ponedeljek, dne 7. t. m. zvečer ob 8. uri svoj mesečni sestanek, oziroma predavanje. Govoril je gosp. Fran Vidic o pomenu in namenu J. S. Z. Vzodbujal in navduševal je člane in članice, naj se zavedajo, pri kakem društvu da so, naj se zavedajo, kakšne dolžnosti imajo do društva in kakšne dolžnosti ima društvo napram njim. Ako se bodo tega zavedali, se bodo mogli po pravici imenovati organizirano delavstvo. Društveniki, ki jih je bilo precej, so pazljivo in z veseljem sprejeli njegov poduk in navodila. To so pokazali najbolj s tem, da se jih je še tisti večer 13 nanovo vpisalo v J. S. Z. To je gotovo lep napredek za tako mlado skupino. Le tako pogumno naprej in upati je, da nas bo v kratkem prav lepo število. — Povedati moramo tudi, da je naše socialne demokrate zelo razburila nedeljska pridiga. V nedeljo je imel cerkveni govor neki č. g. župnik iz Amerike. Pri tem govoru je povedal, da pravijo v Ameriki našim socialnim demokratom »kranjske smeti«. Ko so jim ljudje doma povedali, kar so slišali v cerkvi (ker sami tako ne poslušajo pridig), takrat je bil pa ogenj v strehi. Pa mi jim ne moremo pomagati, kvečjemu jim svetujemo, da naj se skopljejo vun iz teh smeti, pa bo mirna Bosna. — Žlebčev Joško se je zelo jezil v tovarni čez nas, ker smo mu v zadnji številki »Naše Moči« povedali resnico. Čudni so ti naši rdeči bratci, o njih naj bi mi lepo molčali in ta sodrga pa nas spremlja pri vsakem koraku in poleg tega pa še lažejo, da je grdo. Veš kaj Joško, mi pa pravimo pamet, pamet! — Kako naši rdečkarji odpravljajo draginjo? Za časa

državnozbornskih volitev so kričali na vso moč, da ne voliti gosp. Pogačnika, kajti rekli so, če bode gosp. Pogačnika volili, bo naredil tako draginjo, da ne bo več za živeti, rekli so, kako bodo doma žene in otroci jokali, ko ne bo kaj jesti. Pa poglejte spaka, kako se je to vse uresničilo. Res jokajo doma žene in otroci, pa ne, ker je izvoljen gosp. Pogačnik, ampak zato, ker njih moške popivajo in plešejo cele ponedeljke, potem je pa suša, pa ne samo v naravi, ampak tudi v žepih in skledah. Malo več abstinence je potrebno pri rdečkarjih ali pa vsaj zmernosti, pa ne bo joka.

Šmartin pri Kranju. Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze, ki se je osnovala 23. julija, kaj lepo uspeva. Vsako nedeljo dopoldne se snidejo člani v stari šoli. Razlagajo se pravila J. S. Z., bere se »Naša Moč« in obenem se vedno oglašajo novi člani. Liberalce jezi ta organizacija, zato zabavljajo, kjer morejo. Lažejo se tudi po svoji maniri. Toda delavstvo se za take laži prav malo zmeni in jih ne posluša. Ti kričači vam delavcem ne bodo pomagali, če se sami ne zganete. Vprašamo vas, kaj so pa storili pri nas liberalci za delavstvo? Torej pogumno naprej! Naprej preko naših sovražnikov! Naprej čez lažnjivce za koristi in ideale naše organizacije Jugoslovanske Strokovne Zveze!

Javornik. Po naši tovarni trije socialni demokratje hvalijo, kako bode ustrezno javorniškim delavcem, ker na Savi Zugwitz, Šlesinger in Ogriš hočejo iz naših žuljev prihranjenega denarja v bratovski skladnici zidati hiše pod Možakljo, eno uro oddaljene od nas. Pa to jim verjame le tisti, ki ga rdeča luna trka. Še ena desetina rdečih delavcev noče iti v to mrežo. Kakor večina rdečih ni za to, tako nismo tudi mi. Naš denar se ne sme v zidovje zabiti. Ako ga je res toliko milijonov, kakor ti trije vpijejo, naj se pokojnina zviša. Kaj, ko bi se ti rdeči prijatelji malo pobrigali, da bi se na Javorniku nekoliko plače izboljšale, da bi se kopelj zidala, ki je krvavo potrebna; a tega ne zahtevajo, ker to bi mogel in moral narediti njih zaveznik kapitalist. Oni so le za to, da delavski denar požro. Sedaj bi še v občino radi prišli, da bi vse doklade sami plačevali, a tovarna nič. Delajo le tovarni v korist, a delavstvu v škodo. Potem pa z samimi obljubami slepe delavstvo, ki pa le ne verjame vseh njih čenč.

Iz jeseniškega kolodvora. V pozni noči se sliši na tem kolodvoru zmerjanje in najgrše psovke. Kdo je pa tisti, ki vpije in povzroča po noči nemir? To je sam gospod prožni mojster! Poročevalec teh vrstic sem šel po opravi mimo kolodvora, pa še predno sem zagledal kolodvor, zaslišim grozno vpitje. Ko pridem bližje, izvem, da vpije prožni mojster nad delavci, ker ni bila greznica v par minutah izpraznjena. Ko je bil voz poln, pa ni voznik s celim bičem udaril po konju, da bi v dir šlo. Zaradi tega je ta trinog razsajal nad ubogimi delavci, kot nad sužnji. Ker pri takem delu še nisem slišal toliko zmerjanja, sem vprašal nekega delavca, če tudi na progi tako vpije. Rekel mi je, da ravno tako. Kaj pa je torej, da ta človek muči ubogo delavstvo. Pravijo, da je socialni demokrat, in zaradi tako ošaben, ter se znaša nad delavstvom. To je

Teta, ki se je bavila s kuho, je skočila k otroku in ga tolažila.

»Tiho, Jožek, tiho! Saj si priden. Jako homo hopali.«

Jožek se je kmalu umiril, teta ga je postavila v naročje dekli in hitela kuhat večerjo.

»Odpustite, odpustite! Mislim sem, da so tla pod menoj.«

Smejali smo se dimnikarjevi neokretnosti. Teti je žarel obraz, dekla se je vesela muzala, Tone se je krohotal na vse grlo, le stric se je držal resno in zmigaval z glavo.

Stala sva sredi kuhinje in se gledala.

»Ali ste vi, ali ste vi, a? Ne — ne zamerite!«

Gugal se je semintja in mi stiskal roko. Odložil sem suknjo in sedel za mizo.

»Ali mi boste dali prenočišče, mati? Vse plačam, vse. Jaz sem general.«

»Seveda dobite prenočišče, saj je dovolj listja.«

Obrnil se je k meni in začel po nemško:

»Ali smem prisesti? Odpustite, umazan sem.«

Predno sem odgovoril, je že sedel poleg mene.

»V dimniku vendar ne morete biti čedni. Le prisedite, zelo me veseli.«

»Dajte mi roko! Mati, veste, tulil bi od veselja, tako radi me imajo ljudje.«

Govoril je z zanosom; glas mu je bil v začetku močan, potem pa vedno tišji in slabotnejši.

Zakrilil je s svojima tolstima, od saj umazanima rokama in udaril po mizi. Zaškripal je z zobmi, da me je spreletela kurja polt, zamigal s kosmato, sajasto, že nekoliko sivo brado, potegnil majhno, prašno, črno čepico višje na glavo in zavpil:

»Mati, slišite! Župan me je tožil na glavarstvo, da ne ometam. Naj toži, šema! Jaz sem general, imam 1400 kron v blagajni.«

»Kje pa imate tisto blagajno?« sem ga radovedno vprašal.

Stric je ironično pristavil:

»Jaka, ali ste zakopali zaklad?«

»Kaj zaklad! Ne, ne! V blagajni imam denar, v hranilnici ga imam. Imel bi še več, pa mi nagaja tisti lump iz Šturja.«

Popadla ga je jeza. Zaškripal je z zobmi in udaril po mizi.

Dekla je gladila Jožka po kodravih laseh in dražila Jako:

»Tudi tukaj je bil, pa smo ga odgnali. Rekli smo mu: Nam bo že Jaka omel. Nič vam ne bo omela tista pijana klada, je odgovoril.«

»Kaj, kaj je rekel?«

Vstal je in gledal z izbuljenimi očmi v deklo.

»Nič. Odpodili smo ga.«

»Prav ste imeli.«

Sedel je zopet in govoril skoro neprestano:

»Mati, ali mi boste res dali prenočišče? No, no, oče, ali smem tukaj prenočiti?«

»Seveda, seveda« smo odgovarjali.

»Imam denar, vse plačam.«

Potegnil je denarnico iz žepa in začel šteti denar. Toda vselej se mu je zmešalo. Goldinar in tri desetice je naračunal, pri peticah se že ni ujemala števila.

»Spravite denar, da ga ne izgubite!« mu je prigovarjal stric.

»Kaj, oče, tiho bodite! Kdo je gospodar moji mošnji?«

Tulila je burja okrog voglov, tulila je v dimniku in se zaganjala v gole orehe, ki so moleli svoje široke veje na vse strani in se dotikali z njimi rdečih korcev na strehi.

verjeti, saj se vsak socialni demokrat, ko dobi eno šaržo, pridruži nad delavci. Železničarji na Jesenicah, spreglejte, da socialni demokratje niso delavski prijatelji, ampak izdajalci.

Sava. Savški »Zarjani« se jeze v svoji fliki, da so jim klerikalci zadnji shod razgnali. O vi razsvetljeni »Zarjani«, zopet ste se enkrat urezali. Klerikalci niso hoteli predsedstva, niti govoriti na vašem shodu, ampak prav po domače smo se smejali, kako so rdečkarji »Zarjanom« razbijali shod in kako so jim debele brusili v obraz. Najhujši je bil pa Smukov ta bel, glavni agitator rdečih. Ko pride na shod, že med vrati zavpije na Zugwitz. »P . . . m . . . š, vrzi ga eden iz odra; iz mojega denarja ne bodeš zidal hiše!« Kak klerikalec je pa Žvan? Za državni je celo z neresnico agitiral za socialne demokrate zoper našega kandidata; isti dan je rekel: »Pojmo na shod in z poleni te norčave socialne demokrate izženimo ven.« V tolažilno velike blamaže so navdli v »Zarjanski« fliki nekaj imen naših mož, ki so se res smejali temu socialnodemokratskemu cirkusu. Ko bi se pa nam zdelo vredno navesti imena tistih socialnih demokratov, ki so podirali rdeči cirkus, bi jih bilo več deset. Pa to bomo še lahko. Imenitno se jim zdi, da je bil tovarniški uradnik na njih shodu namesto lepega Tončka, ki si ni upal priti na ta cirkus, ter je on govoril o politiki. Od same radosti, da so dobili tovarniškega uradnika namesto Kristana, si niso zapomnili, kaj je govoril. Kaj, ko bi pa imeli kak kšeft skupaj? Trde dalje, da je rekel, da se bodo hiše obrestovale po štiri in pol, rekel je pa, da po štiri in en četrt. Kje pa ostane amortizacija, ni nobeden povedal. Najbolj neumno pa strahijo s tem, kot stare ženice otroke z bavbavom, da bodo zoper povišanje pokojnine. Saj sami dobro vemo, da ste zvezani z kapitalisti, kot dunajski. Prišel bode čas, da bode tovarna hiše zidala, ako bode sploh treba, ker kakor se govori, se večina tovarne prestavi v Trst. Tudi pokojnina se bode zvišala brez socialnodemokratskega komiteja in načelstva, ker njih doba bode kmalu potekla, potem pa bodo sfrčali iz načelstva Ogris in Šlibar, ki se jima bo pridružil še Zugwitz. Volčiča pa pozivamo, naj dokaže, kateri posestnik je koga vpijanil v konsum pred shodom.

Iz Vevč. V naši tovarni vlada velika zmešnjava. Vzrok temu so dogodki, opisani v »Naši Moči« v zadevi Schreiberja. Sedaj se menda vsa uradniška kolesa narobe vrtijo. Delavci se jezijo, ker bi že radi enkrat imeli mir, ali žal, tega še ni pričakovati. Dokler ne bo med uradništvom miru in sloge, tega tudi med delavstvom ne bo. Med uradniki pa so zlobni hujskači in ovaduhi. Razni denuncijanti hujskajo delavstvo od vseh strani. To se ponavlja dan na dan. Vsi pa imajo namen in cilj v tem, da bi nadravnatelj Tittel na kakršenkoli način proč spravili. Ker je pa nadravnatelj Tittel res strokovnjak v izdelavi papirja, mu ne morejo tako lahko do živega. Radi tega so si na Dunaju drug načrt izmislili, kateri se je tako-le izvršil: Pisarniški vodja gosp. pl. Steinburg je bil nenadoma prestavljen v Podgoro pri Gorici. Na njegovo mesto pa je prišel iz Gratweina drugi. Obratni vodja

Philip je bil ravno tako prestavljen v tovarno Wampersdorf, na njegovo mesto pa je prišel drugi. Tako imamo v enem tednu dva nova višja uradnika. Obema pa se je na Dunaju pri vodstvu naročilo, da naj pomagata, da se končno g. Tittel mora vjeti na od vseh strani nastavljene zanjke, iz katerih bi se ne mogel več rešiti. Dva lovca sta bila že prej tu, in zdaj jima je dala centrala še dva na pomoč. Tako so sedaj štirje. Govori se pa, da jih bo še več. Iz tega se lahko razvidi, kakšno stališče ima ravnatelj. Gotovo pa je, da na katerega se skopljajo, nima prej miru, da je ob službo. Ravnatelj Pfop ga je poslušal in bil nesrečen. Tittel ga ne posluša, bo pa tudi; če bi ga pa poslušal, bi bila pa že zdavnaj stavka. — Težko je take stvari spravljati na dan, toda mogoče se centrala vendar vzdrami in uvidi, kam jo to njeno započeto delo pelje. Ne maramo se vleči ne za enega ne za drugega, vendar pa resnica naj pride na dan, da tudi delavstvo izprevidi, kje je. Radi rovarjev smo že veliko trpeli in če se ne obrne na bolje, nam bo še veliko prestat. Drugič kaj več.

Idrija. Že dve številki »Naše Moči« pogrešam dopisa iz Idrije, pa kaj, posebnih novic ni, le socialni demokrati pravijo, da se grehi ne morejo odpustiti poslancem Slovenske Ljudske Stranke, ki so glasovali, da se naj meja zapre uvozu argentinskega mesa. Mi bi bili tudi za to, da bi se uvažalo argentinsko meso, a s tem pogojem, da bi imelo delavstvo kaj koristi od tega. Ker je po znano, da ima le milijonarska družba v Ameriki mesni svetovni trg v svojih rokah, smo pa proti temu. Potem bi oni imeli prvi dobiček, delavstvo pa sploh nikakršnega ne, kmetje pa velikansko škodo. No, pa kaj se hoče, socialne demokrate poznamo že dobro. Za svoje agitacijske namene že dobijo kaj, vpiti je lahko, narediti pa nočejo. Znano je, da imajo socialni demokrati v Idriji bratovsko skladnico v rokah. In tam dobivajo od rudniške blagajne na mesec 1600 K, da bi rudarjem preskrbeli slanino za zabelo, in to vse brezobrestno in prostore v ta namen za porabo brezplačno. Pa vsled tega rudarji ne dobivajo nič boljši kup, kakor po navadnih trgovinah, oziroma po konsumih. Potem, ker morajo drugi plačati patent in pa uslužbeno osebje, je lahko kričati proti draginji. Želeti bi bilo, da bi se od tistih oseb, kateri imajo v Idriji povsod prvo besedo, da bi se tudi kaj naredilo. — Občinski odbor zadnji čas kaže z ene strani, da bo nekoliko boljši. Dela se pridno po različnih odsekih, le to pa nam ne ugaja, ker daje županstvo dela za jako veliko vsoto, ne da bi vedel celi občinski odbor, vedo pa le člani v stavbinskem odseku. Ravno po istem sistemu, kakor pa pri liberalnem županu. Naše mnenje je, kadar se oddaja kakšno delo, bi moralo županstvo poročati pri javnih plenarnih sejah. Če tako ne bo, se znajo duhovi razburiti in županstvo je odgovorno za to.

Šturje - Ajdovščina. Naša organizacija Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze za Šturje-Ajdovščino je imela prijateljski sestanek dne 30. julija, ob 4. uri popoldne v dvorani Slov. katol. društva v Šturjah. Predaval je naš rojak g. dr. Anton Breclj iz Gorice. Smoter predavanja je bil pravi na-

men in pomen Jugoslovanske Strok. Zveze. Udeležba je bila nepričakovano velika in ljudje so predavatelja pazno poslušali z velikim zanimanjem. Ta sestanek nam daje poročstvo, da se bode občinstvo čezdalej bolj oklenilo te prepotrebne in koristne organizacije. Tudi se je na sestanku povdarjalo, da bi imeli vsaj vsak mesec podobne sestanke. Seveda kolikor mogoče z domačimi govorniki močmi.

Šturje - Ajdovščina. Skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze za Šturje-Ajdovščino je imela dne 6. avgusta odborovo sejo. Pri seji je bil navzoč g. M. Moškerc iz Ljubljane. Razpravljale so se zelo važne stvari. Ustanoviti se namerava skupina J. S. Z. na Ustju pri Ajdovščini. Vipavsko okrožje J. S. Z. sedež bi naj bil v Šturji - Ajdovščini. S tem je zopet napravljen velik korak v naši organizaciji.

Ustje. Dne 6. avgusta smo priredili veselico. Posetili so nas ta dan v velikem številu tovariši in tovarišice iz Šturij in Ajdovščine. Posetil nas je tudi govornik iz Ljubljane g. M. Moškerc in nam v krasnem in poljudnem govoru pojasnil organizacijo Jugoslovanske Strokovne Zveze, v katero se je prav lepo število novih članov takoj vpisalo, in v kratkem pričakujemo, da nas bo še veliko več. V nedeljo, dne 13. t. m., bomo imeli ustanovitev skupine Jugoslovanske Strokovne zveze, obenem volimo tudi odbor.

Katoliški shod jugoslovanske mladine — odgojen. Ker je na katoliškem shodu jugoslovanske mladine z ozirom na nove slučaje kolere vsled odločbe kranjske deželne vlade onemogočena udeležba iz južnih krajev, posebno iz Primorja, Bosne, Hercegovine in Dalmacije, ker je s tem že sedaj onemogočena udeležba bratov Hrvatov in primorskih Slovencev in ker je nevarnost, da bi bil, ako se v Ljubljani in njeni okolici pojavi le en slučaj kolere, sploh cel shod prepovedan, je sklenil osrednji pripravljalni odbor za katoliški shod jugoslovanske mladine, da se vladnim odredbam ukloni ter shod za letos opusti. Shod se bo vršil prihodnje leto. Odbor se je proglasil za permanentnega in prosi vse krajevne odbore in odbore naših društev, naj nadaljujejo z organizacijo sestanka. — V Ljubljani, dne 5. avgusta 1911. — Dr. Lovro Pogačnik, kot predsednik pripravljalnega odbora.

Zahvala. Podpisani se prisrčno zahvaljujem slavnemu vodstvu »Prometne zveze« za odkazano mi podporo v znesku 10 K. — Podbrdo, dne 6. avgusta 1911. — Jan. Wolf, prožni delavec.

A. ŽIBERT

-- LJUBLJANA --

PREŠERNOVA ULICA

PRIPOROČA SVOJO VELIKO

ZALOGO ČEVLJEV

DOMAČEGA IZDELKA.

Zaškrpale so late v kozolecu. Zvihrala je na dvorišču snop koruzne slame in ga raznesla na vse strani. Zaplesala je na vasi in nosila droben pesek v okna. Zacingljalo je nekaj na strehi. Opeka se je zrušila iz redi in padla pod kap. V kuhinji je pa bilo prijetno in gorko. Mala luč je metala dovolj svetlobe po majhnem prostoru, po katerem je puh-tela iz štedilnika prijazna toplota. Siva mačka je pod njim pretezala svoje kosti in predla.

Dimnikar je kratek čas umolknil, nato pa začel z močnim glasom:

»Desetico vam dam za kupico vina. Prinesite mi, prinesite, zelo sem žejen.«

»Saj ga imate že dvakrat preveč pod kapo. Tako ste se ga navlekli, kot takrat, ko smo polnili pri Starešinki. Devet kozarcev ste ga spili skoro v dušku, potem ste pa zabasal brantač vina čez voz,« pripomni stric.

Jaka se je delal kot da je preslišal te besede.

»Mati, naš stan je težak kot butara. A kaj to! Jaz sem prezident. Tu imam potrdilo.«

Pokazal je na zamazan pas, ki je imel

spredaj medenega, štirivoglatega cesarskega orla.

»Ne zamerite, jaz znam sedem jezikov. Ali jih znate vi sedem? Zdaj sem bil v Dalmaciji sedem tednov. Veste, odpustite mi! Nikari me ne hodite jutri tožit, če vas kaj razžalim. — Bukvic nimam, saj veste katerih. Če pridejo orožniki, recite jim: Saj poznate dimnikarja Jako, ki je pri nas čez noč. — Tone, ali veš, kaj je zakrament?«

Teta je postavila na mizo skledo žgancev.

»Zdaj boste jedel, Jaka, potem boste pa govoril, kolikor se vam bo ljubilo.«

»Ne veš, kaj je zakrament? Sram te bodi! Zakrament je vidno znamenje nevidne milosti božje, postavljen od Jezusa Kristusa v naše posvečenje. — Mati, koliko vrst je satanov?«

Stric je naredil velik križ in molil. Jaka pa je med molitvijo neprestano klepetal.

»Mati, vi nimate prave vere. Satanov je devet vrst; zadnji je Lucifer, ki je z devetimi verigami privezan na dnu pekla. Ko potreše z glavo, se ves svet zgane.«

Med večerjo je govoril tudi zmešano in brez reda.

»Mati, ko sem bil zadnjič tukaj, ste mi rekli: »Pojdi pogledat, jagodica je že zrela.« V avgustu je bilo in zdaj je gruden. — Mati, komu je podobna spaka? — E, veste, največja ljubezen je kruh, ker je ravno naš vsakdanji kruh.«

Po večerji je spravila teta Jožka spat; dekla je umivala posodo.

»Tudi jaz bi vas prav lepo prosil za počitek.«

»Počakajte! Ali ste pozabili na kupico?« ga opomni Tone.

»Saj res! Za en kanec vas prosim. Ne smete zameriti, sem malo vinjen. Jutri bom trezen, pa bom delal ves dan, pojutranjem in v soboto bom doma; moram pogledati v blagajno, če je še vse notri. Nekaj vzamem ven.«

Teta se je vrnila s svetilko. Stric je vstal izza mize in šel po vina.

»Mati, vsak večer se priporočam Materi božji, da srečno dočakam zadnje ure.«

»Počesčena bodi!«

»Jaka, zadnjo uro boste srečno čakali, če molite ali pa ne. Če bo pa ta srečna ali ne, to je drugo vprašanje. Zakaj pijete vedno?« (Konec prih.)

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Denarni promet l. 1909 čez 83 milijonov K.
Stanje vlog čez 21 milijonov K.
Lastna glavica
K 503.575-98.

Ljudska posojilnica

registr. zadruga z neomejeno zavezo

Miklošičeva cesta 8

prilike v lastni hiši nasproti
hotela „Union“ za franč. cerkvijo

prejema hranilne vloge vsak de-
lavec od 8. ure zjutraj do 1. ure pop.
ter jih obrestuje **4½%** brez
po odbitku, kakega
tako da prejme vložnik od vsakih
100 kron čistih 4-50 na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov
denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj
prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštno-
hranilnične položnice na razpolago.

Dr. Ivan Šusteršič, predsednik; Josip
Šiška, stolni kanonik, podpred.; Odborniki:
Anton Belec, posest., podj. in trg. v Št. Vidu
n. Lj.; Fran Povše, vodja, graščak, drž. in
dež. posl.; Anton Kobi, posest. in trg., Breg
pri Borovni; Karol Kauschegg, veleposest.
v Ljubljani; Matija Kolar, stolni dekan v
Ljubljani; Ivan Krežar, svetnik trg. in
obr. zborn. in hišni posest. v Ljubljani; Fran
Leskovic, hišni posestnik in blag. „Ljudske
posojil.“; Ivan Pollak ml., tov.; Karol
Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani;
Gregor Šlibar, župnik na Rudniku.

Spominjajte se pri vseh prireditvah,
pri vseh vseh veseljih in žalostnih
dogodkih „Slovenske Straže“!

Bogata zaloga ženskih ročnih del in
zraven spadajočih potrebščin.

F. MERSOL
LJUBLJANA, Mestni trg št. 13.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.
Velika izber vezenin, čipk, rokavic, no-
gavic, otroške obleke in perila, pasov,
predpasnikov, žepnih robcev, ovratnikov,
zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov
in vsakovrstnih drugih risb.

Gričar & Mejač
Ljubljana
Prešernova ulica št. 9
priporočata svojo največjo
zalogo izgotovljenih oblek za
gospode, dečke in otroke.

Novosti
v konfekciji za dame.

Ceniki s koledarjem za-
stoj in poštne prosti.

POZOR!
Kdor želi imeti dobro uro,
naj zahteva z znamko
„UNION“
ker te ure so najbolj tr-
pežne in natančne, dobe
se pri
Fr. Čudnu
ararju in trgovcu v Ljubljani
delničar in zastopnik
švicarskih tovarn „Uni-
on“ v Bielu in Genovi.

700 Uhani, prstani, briljanti. 1
Svetovnoznano najfinejše blago po najnižjih cenah.

Agitirajte za naše glasilo
„Naša Moč“!

Pozor slov. delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in pri-
poročljivi domači manufakturni trgovini

JANKO ČEŠNIK
(pri Češniku)
LJUBLJANA
Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbi naj-
novejše blago za ženske in moška oblačila
Postrežba poštena in zanesljiva.
Cene najnižje.

A. Lukič
Slovenska
konfekcijska trgovina za:
gospode, dame, dečke, deklice

Ljubljana
Pred škofijo 19.

Lekarna „PRI KRONI“ M^r. Ph. BOHINCA
v Ljubljani, na vogalu Bleiweisove in Rimske ceste
priporoča sledeča zdravila:

Bažam proti želodčnim bole-
činam, steklenica 20 vin., 6
steklenic 1 krono.
Kaplje za želodec, izvrstno,
krepilno in slast do jedi po-
spešujoče sredstvo, steklenica
40 vin., 6 steklenic 2 kroni.
Kaplje zoper želodčni krč,
steklenica 40 vin., 6 steklenic
2 kroni 50 vin.
Kaplje proti zobobolu,
steklenica 20 vin.
„Stadin“ za otroke.
Obliž za kurja ocesa, brada-
vice in trdo kožo, mala škati-
lica 50 vin., večja 1 K 20 vin.
Odvajalne kroglice, škatičica
30 vin.
Pospalni prašek, proti ogni-
vanju otrok in proti potenju
nog, škatičica 50 vin., 6 škatičic
2 kroni 50 vin.
Protinski cvet, proti trganju
po udih, steklenica 1 krono.
Ribje olje, steklenica 1 krono.
Salicilni kolodij za odstra-
nitev kurjih oces, bradavic in
trde kože, steklenica 70 vin.
Tinktura za želodec, odva-
jalno, krepilno in slast po-
spešujoče sredstvo, steklenica 20
vin., 6 steklenic 1 krono.
Tinktura za laso, steklenica 1 K.
Trpotčev sok, izvrstno pri-
moček proti kašlju stekl. 1 K.
Železnato vino, steklenica 2
kr. 60 vin., in 4 kr. 80 vin.
Železnate kroglice, proti ble-
dic (Bleichsucht) mala škatičica
70 vin., velika 1 krono 60 vin.

**Dežnike in
solnčnike**
domačega izdelka
najboljše kakovosti, pri-
poroča po najnižji ceni
slavnemu občinstvu

JOSIP VIDMAR, tovarna dežnikov, Ljubljana
Pred škofijo št. 19. Stari trg št. 4. Prešernova ulica št. 4.
Popravila se izvršujejo točno in ceno.

Usojam si naznaniti častitim odjemalcem, da
sem odpri na Tržaški cesti št. 1

„pri Kerčonu“ filialo
moje trgovine z železnino, hiš-
nega in kuhinjskega orodja.

Blagovolite mi tudi nadalje ohraniti cenjeno
naklonjenost.

Z odličnim spoštovanjem **Stefan Nagy**

Edina in najkrajša črta v Ameriko!

Samo 6 dni! Samo 6 dni!

HAVRE NEW-YORK
francoska prekomorska družba

Veljavne vožne liste (šifkarte) za francosko linjo
čez Havre, ter liste za povratek iz Amerike
v domovino in brezplačna pojasnila, daje samo
ED. ŠMARD
oblastveno potrjena potovalna p sarna v Ljubljani
Dunajska cesta št. 18 v novi hiši „KMETSKA
POSJOJILNICE“ nasproti gostilni pri „FIGOVCI“.

AUSTRO-AMERICANA

TRIEST NEW-YORK

Potniki v Ameriko
Kateri želijo dobro, po ceni in
zanesljivo potovati naj se obrnejo
na **Simona Šmetetza**
v Ljubljani Kolodvorske ulice 20.
Vsakovrstna Pojasnila daje se brezplačno.

IVAN JAK in SIN
v Ljubljani, Dunajska cesta št. 17
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih
voznih koles in
šivalnih strojev

za rodbino in obrt.

Tisk Katoliške Tiskarne.